

کنفرانس ملی یافته های نوین پژوهشی و آموزشی

عمران ، معماری ، شهرسازی و محیط زیست ایران

سوم دی ماه ۱۳۹۵ - تهران

National Conference of new research and training,
civil engineering, architecture, urbanism and environment of Iran

رویکرد نظریه توسعه پایدار شهری در تعریف شهر سالم

دکتر اسماعیل نصیری هند خاله ، بنفشه پاهنگ ، زهرا گل محمدی

1- دانشیار جغرافیا و برنامه ریزی شهری دانشگاه پیام نور 09122389852 Esmael.nasiri@yahoo.com

2- دانشجوی کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه ریزی شهری دانشگاه پیام نور مرکز تهران جنوب

09124906207 Banafsseh.pahang@gmail.com

3- دانشجوی کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه ریزی شهری دانشگاه پیام نور مرکز تهران جنوب @gmail.com1341Zahra.gol

09124623580

خلاصه

در ده سال اخیر رشد شتابان شهرنشینی مشکلات فراوانی را برای شهر و شهروندان ایجاد نموده است که در پی آن سلامت شهرها را به خطر انداخته است. مبحث توسعه پایدار به همان میزانی که ابعاد جهانی دارد به همان نحو دارای ابعاد محلی می باشد. یعنی در توسعه پایدار یک نوع کنش متقابل بین فرآیندهای محلی و جهانی دیده می شود، همچنین توسعه پایدار توسعه ای است که نیازهای عصر حاضر را تامین می کند بی آنکه تامین نیازهای آینده را تحت تاثیر منفی قرار دهد که محور اصلی آن سعادت و رشد انسان می باشد. بحث از توسعه پایدار بدون توجه به شهرها و شهرنشینی بی معنی خواهد بود. و پایداری شهری و جهانی هر دو مفهومی واحد هستند. بر این اساس در شهر سالم محیطی ایجاد می شود که انجام تمام فعالیتهای زندگی را با سهولت و با کارایی مطلوب امکان پذیر می سازد. طرح اصلی پژوهش حاضر تبیین شاخص های شهر سالم در ارتباط با الگوی توسعه پایدار می باشد تا با بررسی شاخص های مطرح شده، تاثیر ایده شهر سالم در ایجاد شهر پایدار از ابعاد زیست محیطی، فرهنگی، کالبدی و اقتصادی نیز مورد بررسی قرارگیرد. در این نوشتار سعی شده است به روش کتابخانه-اسنادی به برخی از شاخص های تعیین کننده در بحث پایداری شهری و معیارهای شهر سالم پرداخته شود.

کلمات کلیدی: پایداری شهری، شهر سالم، شهرنشینی، شاخص های توسعه پایدار

مقدمه

امروزه ضرورت توجه به توسعه پایدار از جمله اموری است که همگان در آن اتفاق نظر دارند. شهرهای جدید به دلیل عدم رعایت شاخص های توسعه پایدار در شکل گیریشان با مشکلات کالبدی، اقتصادی، اجتماعی و ... بسیاری مواجه می باشند. شهرها جایگاه اصلی فعالیتهای انسانی هستند و بزرگترین مصرف کننده منابع طبیعی نیز به شمار می آیند، بنابراین رسیدن به بالاترین پایداری ممکن در شهرها امری حیاتی است.

پایداری شهرها صرفاً مربوط به مقولات زیست محیطی نیست بلکه رسیدن به پویایی اقتصادی، محیط قابل زندگی و برابری اجتماعی از جمله موارد مهم دیگر در این زمینه به شمار می آیند. توسعه یک مفهوم کیفی را مشخص می کند و می توان آن را معادل با افزایش کیفیت زندگی دانست که مسائلی مانند بهداشت، آموزش، رفاه، آزادی حق بیان، حقوق و ... را شامل می شود.

طی صد سال اخیر، شهرها درصد زیادی از جمعیت جهان را به سوی خود جذب کرده اند به طوریکه درصد شهرنشینی طبق پیش بینی های سازمان ملل برای سال 2030، 60 درصد برآورد شده که مردم جهان در نواحی شهری زندگی خواهند کرد. با وجود اینکه شهرها تنها حدود 2 درصد از سطح زمین را اشغال کرده اند، آنها بیش از نیمی از جمعیت جهان را در اختیار دارند که با نرخ حدود 55 میلیون تن در سال، در حال افزایش است. و شهرها این محیط زیست ساخته دست بشر محل زندگی بیشتر جمعیت جهان خواهند شد. [1] مردم حاشیه نشین شهرهای کشورهای در حال توسعه در وضعیت نامطلوبی از لحاظ کیفیت زندگی و بهداشت به سر می برده اند. لذا به موازات رشد شهرها و پیامدهای ناگوار برخاسته از آن مقوله سلامت شهری نیز به یکی از مهمترین مقوله های برنامه ریزی و مدیریت شهری تبدیل شده